

Barbarca Sömürücü ve Yerleşik, Emperyalist ve Asalak Bir Hasat

Barbarca Sömürücü ve Yerleşik, Emperyalist ve Asalak Bir Hasat

Revcom editörlerinin notu: [Juan Rojo tarafından “Emperyalist, Parazitik Bir Hasat: Barbarca Sömürücü ve Yerleşmiş... ABD’nin Meksika’ya Egemenlik Kurmasının Tarihsel Kökleri Konusunda Bir Katkı”](#) eserinin yayınlandığını bildirmekten gurur duyuyoruz. Rojo’nun ABD-Meksika ilişkileri üzerine yeni komünist analizi her dönemde önemli ve hoş karşılanacaktır. Ancak günümüzde, ABD’nin faşist rejimi gerçekliği tersine döndürmek ve Meksika’ya ve özellikle de Meksikalılara parazitler ve suçlular olarak iftira atmaktayken Rojo’nun bu çalışması kritik önem taşımakta ve gerçek parazitlerin ve suçluların kim olduğu konusunda değerli bir hakikat değerlendirmesi sunmaktadır. Sizleri bunu okumaya, üzerine çalışmaya ve bunu yaymaya davet ediyoruz.

Yazarın kişisel giriş notları:

Doğu Los Angeles’ta doğdum, Merkez Güney Los Angeles’ta büyüdüm. Ebeveynlerimin ikisi de Meksika’dan gelmişti ve ilk öğrendiğim dil de İspanyolca oldu. Erken bir yaştan beri sorgulayan bir çocuktum ve büyüdükçe nedenleri sorgulamaya başladım. Neden yaşadığımız bölgedeki insanlara polis bu kadar kötü davranıyordu? Neden babam çok çalışmasına rağmen hiç saygı görmüyordu? Bizim bölgemizdeki insanlara aşağılıklarmış gibi bakıldığını hissediyordum ve benim gibilere, Chicanolara ise değersiz gibi bakılıyordu. Bundan nefret ediyordum.

17 yaşında liseyi bıraktım ve Orduya katıldım. Cezayir halkının Fransa'dan bağımsızlık için savaşmakta olduğu bir dönemde Fransa'ya gönderildim ve orada Fransa'nın Cezayir kolonisindeki korkunç vahşiliği yakından gördükten sonra gözlerim adeta açıldı. Ayrıca Siyahi askerlerden de sadece kendi yaşadığım bölgede değil, bütün ülkede Siyahi halkın toplum ve polis tarafından kötü muamele gördüğünü öğrendim. Bunlar benim LA'de yaşadığım bölgede olanları açıklayan daha sistematik bir şey olduğunu görmemi sağladı, ancak hala altta yatan gerçek hikayeyi bilmiyordum. Ordudaki sürem dolduktan sonra LA içerisindeki yaşama geri döndüm, ancak sıradan bir iş bulamıyordum. İnsan hakları hareketi bütün ülkeyi etkilemekteydi ve kısa bir zaman içerisinde Vietnam Savaşı'na karşı protestolar binlerce insanı sokağa dökmeye başlamıştı. 1965'teki Watts ayaklanması -ki bizim yaşadığımız bölge ulusal muhafızların devriye ettiği alanlardan biriydi- halkın bu acımasız baskıya karşı nasıl direndiklerinde büyük değişimlere işaret ediyordu. Orduda olduğumdan üniversiteye gitmek için GI Tasarısından para alabilmiştim. Dünya tarihini öğrenme, felsefeyi keşfetme, sanat tarihi ve kültürel antropoloji hakkında bilgi sahibi olma fırsatım olmuştu. Ayrıca Meksika asıllı insanların bu ülkede maruz kaldıkları acımasız baskı hakkında açıkça konuşabildiğimiz ve buna karşı direndiğimiz Chicano öğrenci hareketi hakkında bilgi sahibi olma ve ona katılma konusunda da heyecanlıydım. Bütün bunlar dünyanın her yerinde halkın hakları ve özgürlükleri için direnmekte oldukları bir dönemdi. Çok heyecan verici zamanlardı. Ancak ben hala sorgulayan o kişiydim. Hala bu sorunların -bütün eşitsizliğin- kökünde neyin olduğunu durmak bilmeden araştıran, yüzeyin altında neyin saklandığını açığa çıkarmak ve onu durdurmak için neyin yapılabileceğini öğrenmek isteyen kişiydim. Hakikati istiyordum, yüzeysel açıklamaları değil. Chicano hareketinin parçası olmaya bayılıyordum. Ancak bu hareketin hedeflerinin ihtiyacımız olduğunu hissettiğim radikal çözümden çok uzak kaldığını görmeye başlamıştım. Sadece Chicanolar için değil, bu ülkede ve dünyanın tüm başka yerlerinde "daha aşağı" görülen herkes için bütün baskıya son

verecek bir hareketin parçası olmak istiyordum.

Devrimci aktivizmimin ve hakikat konusundaki bitmek bilmeyen arayışımın beni Devrimci Birlik [Revolutionary Union] (1975 yılında Devrimci Komünist Parti'nin kurulmasına öncülük edecek organizasyon) ile bağlantıya geçirmiş olmasını sonsuza kadar hayatımın en şanslı anı olarak göreceğim. Bununla, özellikle de Devrimci Birliğin kurulmasında lider rol üstlenen ve sonrasında komünizmin yeni sentezini geliştiren Bob Avakian'ın yaklaşımından öğrenerek dünyayı anlamak ve değiştirmek için mücadele etmekte gerekli tamamen bilimsel yaklaşımla tanışma fırsatı buldum. Bu hayatımın izlediği yolu tamamen dönüştürdü ve zenginleştirdi. O zamandan bu yana Bob Avakian'ın önderliğini ve onun inşa ettiği metodu daha da bilinçli bir şekilde ele alarak mümkün olduğunu öğrendiğim özgürleştirici bir devrime fayda sağlayabileceğim her şeyi sonuna kadar yapmak konusunda daha da kararlı hale geldim. Sadece burada değil, bütün dünyada her formda baskı ve sömürüye son verecek bir devrim. Bu makalede geçen önemli konulara ve tarihe diyalektik ve tarihsel materyalizmin bilimsel yönteminin uygulanması ile günümüz gençlerini aynı bilimi, aynı önderliği, aynı metodu ele almak için ilham verebilmeyi ve bu özgürleştirici göreve her şeylerini adamakta ateşi onlara teslim edebilmeyi umuyorum.

Emperyalist, Parazitik Bir Hasat: Barbarca Sömürücü ve Kökleşmiş

Meksika'da bir söz vardır: "Pobre Mexico, tan lejos de Dios, y tan cerca de los Estados Unidos." Çevrisi şöyledir: "Zavallı Meksika, Tanrıdan çok uzak, ABD'ye çok yakın."

Bu sözün ilk kısmına bakarsak, kimse Tanrıya diğerinden daha yakın veya uzak değildir, çünkü basitçe, *tanrı yoktur*.¹ İkinci kısmı ise ABD'nin güney komşusunu yağmalamasının, sömürmesinin ve domine etmesinin uzun ve acı tarihini güçlü bir biçimde vurgulamaktadır – ne kadar ABD ile sınır paylaşmamak sizi

küresel ABD saldırganlığından korumasa da (Vietnam'dan Irak'a kadar).

Tıpkı dalları ve yaprakları görünür, kökleri ise görünmez olan ağaçlar gibi, ABD'nin Meksika üzerindeki dominasyonunun açık ve bilindik tarafları vardır, *ancak tarihsel kökleri saklanmış, gömülmüş ve daha az bilinen tarafları* da vardır. Bu makaledeki amacım, bunların esas bir özelliğini açığa çıkarmak ve gözler önüne sermektir ki günümüzdeki hakikati daha iyi anlayabilmek ve buna karşı ne yapabileceğimizi görmek için bir kıvılcım ve ilham kaynağı olsun.

ABD-Meksika savaşı (1846-1848) sonucu Meksika'nın kaybettiği topraklar

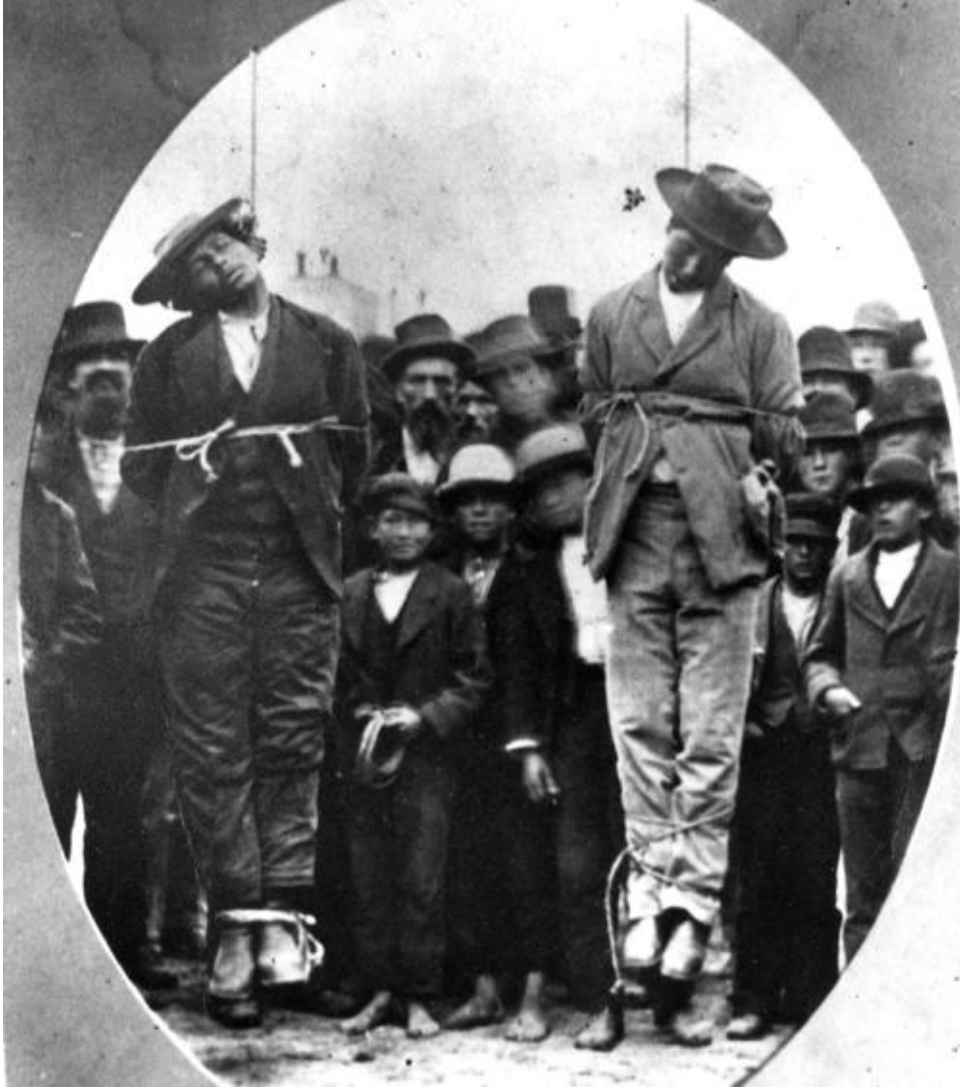
1846-1848 ABD-Meksika savaşını pek çok kişi bilir.² Bu savaşta ABD günümüzde California, Nevada, Utah, New Mexico, Arizona, Colorado ve Wyoming'in bir kısmı ve zaten "bağımsızlığını" ilan etmiş olan Texas dahil geniş çapta toprağı ele geçirmiştir ve sonradan ABD İç Savaşı'nda ün kazanmış pek çok general bu savaşın da bir parçası olmuştur. Saklı kalmış olan şey ise Meksika'nın İç Savaş sonrası dönemde nasıl acımasızca

sömürüldüğü ve *bunun ABD emperyalizminin şimdiki hakikatini şekillendirmekte ne kadar önemli ve tarihsel bir rol oynamış olduğu*, Meksika'nın boyunduruğa alınması ve yoksullaştırılması ve bu iki ülke arasındaki ilişkilerdir.

Meksika'nın tahakküm altına alınması 20. yüzyılda ABD'nin emperyalist bir güç olarak ortaya çıkması için gereken *ekonomik ve askeri gücün inşasında* bir değnek taşı olmuştur. Aynı zamanda bu tecrübe, ABD'nin şimdilerde bütün dünyaya yayılmış baskıcı ve sömürücü egemenliği için *bir erken laboratuvar ve çok yönlü ve adaptif bir şablon* olmuştur.

Bu ilişki aynı zamanda Batı'nın ve Güneybatı'nın kapitalist gelişimini besleyen kritik bir rol oynamıştır: Nasıl geliştiği, “Batı ve Güneybatıyı” hızlı tarım, ticaret ve öncesinde Meksika ve Amerikan Yerlilerinin toprakları olan bölgelerin işgaline -acımasız baskı ve kanlı muamele, bütün süreçte Meksikalı işçilerin linç edilmesi de dahil- açmakta yerel tren ağlarının etkisi.

Zenofobik (yabancı düşmanı), beyaz üstünlenmeci faşist Trump/MAGA rejiminin göçmenleri şeytanlaştırması ve onlara saldırıları alevlendirmesi sırasında Meksika'nın ABD'yi “istismar” ettiği konusundaki saçma söylemlerine bakıldığında gerçek ve anlatılmamış tarihi öğrenmek ve yaymak daha da acil önem taşır hale gelmiştir.

ABD'nin Güneybatısında yüzlerce Meksikalı işçi linç edildi. Bu fotoğrafta Francisco Arias ve Jose Chamales 3 Mayıs 1877 günü linç edildiler. Fotoğraf: John Elijah Davis Baldwin

Bu makaleyi yazmaktaki amacım sorulara cevap arayarak ve öğrenmeyle geçen bir hayatın üzerine inşa etmek, yeni önemli araştırmalardan yararlanmak, bütün bunları *diyalektik ve tarihsel materyalizmin bilimsel yöntemi ile* incelemek ve sentezlemektir. Bu, neden ABD sınırları içerisinde günümüzde yaşayan Meksika halkının ve onların soylarından gelenlerin ABD'deki hakim güçlerin yanında boyunduruk altındaki bir durumda bulunduklarının *gerçek dünyaya dayanan sebeplerini* açığa çıkarmaya yardımcı olacaktır. Ayrıca ABD'nin zenginliğinin, ırksal kimliğinin ve toplumsal bağlantılarının

bir kısmını nasıl Güney'deki komşusunu boyunduruğu altına alarak oluşturduğunu ve bunun nasıl ABD kapitalizm-emperyalizm sisteminin geniş çaplı dinamiklerinde yer edindiğini gösterecektir. Bunların hiçbirisi kader değildi. Bunların hiçbirisi bir ülkenin halkının diğerinin halkından üstün veya alçak "insan doğası" ile ilgisi yoktur. Bunların kesinlikle var olmayan tanrı veya tanrıların istekleri ile bağlantısı yok. Ancak bilimsel olarak bulunabilen sebepleri var.

Basitçe söylemek gerekirse, diyalektik materyalist yaklaşım ve bilgi, devrimci lider ve yeni komünizmin mimarı³ Bob Avakian'ın söylediği üzere: "dünyada gerçekten var olan, var olmuş ve var olacak olan her şey hareket halindeki maddeden başka bir şey değildir; hakikatte tüm var oluş, hareket halindeki maddeyi içerir. Bunu temel alarak ve bundan yola çıkarak tarihsel materyalizmin temel prensibi, en temel insan aktivitesinin hayatın maddi gereksinimlerinin -yiyecek, kıyafet vb. (ve bizzat insanların) üretilmesi ve yeniden üretilmesi olduğudur."⁴

Diyalektik ve tarihsel materyalizmin bu kanıta dayalı yaklaşımını, şeylerin neden bu şekilde geliştiklerinin gerçek dünyadaki sebeplerini ve *altta yatan tarihsel sebepleri* keşfetmek için kullanarak sadece nasıl günümüzdeki duruma geldiğimizi ve bunun nasıl değiştirilebileceğini göstermeyi değil, aynı zamanda diğerlerine de ABD'nin Meksika üzerindeki hakimiyetini keşfetmeye destek olmak ve *baskı altındaki halkların ve insanlığın tümünün karşılaştığı daha geniş çaptaki problemlere meydan okumak adına bu aynı bilimsel metodu ele alarak* nasıl günümüzdeki duruma varmış olduğumuzu anlamak ve nasıl gerçek dünyayı bütün baskı ve sömürü ilişkilerinden arındırma yolunda ilerleyebileceğimizi bulmak için ilham vermeyi ve onları öne çıkarmayı umuyorum.

Teksas Sınır Muhafızları göçmenleri silah hizasında tutuyor, 1948. Fotoğraf: PD

Bunların yanı sıra, bu tarihi -Meksika ve Amerika arasındaki bu tarihi- önceden yapılmamış bir şekilde incelemek için gerçek ve zamanımızla ilişkili bir neden de bulunmaktadır. ***Empire and Revolution: The Americans in Mexico since the Civil War [İmparatorluk ve Devrim: İç Savaş'tan Bu Yana Meksika'daki Amerikalılar]*** kitabının girişinde John Mason Hart, kitabının dünya olayları öncülü olarak Meksika'daki Amerikalıların karmaşık öyküsünü anlattığını söyler. Amerikalılar, dünyanın daha uzak yerlerinde güçlü bir nüfuza sahip olacak kapasiteyi geliştirmelerinden çok önce Meksika'ya girmişlerdir. *Bu anlamda Meksika, ABD'nin ekonomik ve dış politikası için bir laboratuvar olmuştur.*

Aşağıda bahsedeceklerimin önemli bir kısmı Hart'ın kitabından alınmıştır. Hart'ın araştırmasından ve biliminden çok şey öğrendim. Aşağıdakilerin bazıları direkt alıntılar, bazıları

dolaylı alıntılardır ve herhangi bir alıntılanmayan yer tamamen benimdir ve onun önemli çalışmaları hakkındaki genel minnettarlığımı ve takdirimi yansıtmamaktadır.

ABD İç Savaşı'nın sonunda büyümekte olan Amerikan nüfusunun toprak ve fırsat arayışında batıya doğru hareket etmeye başladığı sırada Meksika devleti Fransız 3. Napolyon'un işgal güçlerini püskürtmek uğruna mücadele vermektedir. Bu yüzyılın daha erken zamanlarında Fransa'nın Napolyon Bonaparte'ı İngiltere ile olası bir savaş için gereken parayı bulmak adına 1803 yılında Louisiana'yı ABD'ye satmıştı. Fransızlar sonrasında 1804 yılında Haiti devriminin zaferi ile Haiti'den püskürtülmüşlerdi.⁵ *ABD İç Savaş ile meşgulken Fransa'nın Meksika'da varlık göstermek için ideal ve avantajlı bir zamanı oluşmuştu.* Fransız askerleri 1861 yılında Meksika'nın belirli bölgelerini işgal etmeye başlamıştı ve sadece yeni pazarlar ve ham madde değil, aynı zamanda ABD'nin genişlemesini de yavaşlatmak için bir denizler arası imparatorluk kurmak umuduyla 1. Maximilian'ı imparator ilan etmişlerdi. 1. Maximilian yalan bir referandum sonrasında 1864 yılında Meksika'nın imparatoru ilan edilen Avusturyalı bir arşidüktör ve 1867 yılında Meksika Cumhuriyeti tarafından idam edilmiştir.

Benito Juarez hükümeti (1858-1872 yılları arasında Meksika başkanı, Meksika Cumhuriyeti'ne dönüşümde devlete ve silahlı kuvvetlere önderlik etmiştir) yaygın gerilla savaşı ile Fransız saldırganlığına direnmekteydi ve yardım için kuzeye başvurdu. *ABD İç Savaşı'nda Birliğin zaferinin ABD'den silah ve cephane almayı mümkün kılacağını fark etmişlerdi. Aynı zamanda ise ABD güneye bakmaktaydı, Amerikan elitleri Meksika üzerinde büyüyen isteklere sahipti.* Bu, İç Savaş sonrası dönemde iki ülke arasındaki ilişkileri benzersiz bir boyutta şekillendiren tarihsel bağlamdır.

Juarez devleti çalışmalarına Amerikalı yatırımcılara Meksika bonoları satarak başladı. Meksikalı vekiller ABD'nin her

yerinden şehirlerde çalıştılar ve ABD hükümeti onları destekledi. Bonolar büyük indirimlerle satılmaktaydı ve Meksika'da toprak destekleri vardı. Meksikalılar böylece bu son derece ucuz bonolarla ABD'nin en güçlü ve nüfuzlu bankacıları ve iş adamlarının desteğini aldılar. Bu bonoların satın alınması Meksika'nın Fransa'ya karşı savaşta gereken silah ve cephaneleri satın almasını sağladı ve *Meksika içerisinde Amerika'nın etkisinin ilk adımlarını oluşturdu* (Meksika-Amerika savaşı sonrasında). En nihayetinde Meksikalılar Fransızları yenmeyi başarmışlardı.

Avrupa'dan Meksika'ya uzanan bir Fransız imparatorluğu hayalleri ezilmişti. Ancak ABD'ye Meksika'da bazen hitap edildiği şekliyle kuzeydeki dev için aynısı söz konusu değildi. ABD için Fransa'nın yenilgisi bir fırsattı. Bu savaşı takip eden Meksika'ya yoğunlaşma ABD için kilit önem taşıyordu, çünkü ABD'nin Meksika ekonomisini kontrol altına almasını sağlamıştı.

Devrimci olmaya başladığım, dünyadaki korkunçlukların köklerini aramakta olduğum zamanda büyük Rus devrimci lider ve teorisyen Lenin'in bir sözü beni derinden etkiledi – emperyalist savaşlar bir “politik” tercih veya özel bir kötülüğün dışavurumu değildi, büyüme ve hükmetme ihtiyacından doğmakta ve bu ihtiyaçlarla sürdürülmekteydi. Bu emperyalist güçler arasında kaynak arayışı, pazarlar ve petrol zengini bölgeler veya ticaret yolları gibi stratejik önem taşıyan alanların kontrolü için mücadeleyi de içermekteydi ki çatışmalara ve savaşlara yol açan da buydu. Çığır açıcı *Imperialism: The Highest Stage of Capitalism* [Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması] kitabının yazarı ve bir teorisyen olan Lenin bu çalışmasında “*kapitalizmin gelişmesi devasa tekellerin oluşumuna önderlik etti. Ulusal sınırlar bu endüstrilerin büyümesi için çok dardır ve onlar sürekli olarak “evleri olan” ulusun dışında yeni pazarlar, yeni hammadde kaynakları ve yeni yatırım imkanlarını ele geçirmeye teşvik edilirler. Dünya, dünyaya hükmeden güçler arasında tamamen*

paylaşıldıktan sonra pazar rekabeti tarafından sonsuza kadar kimin neye sahip olduğunu yeniden düzenlemeye itilirler ve şiddet dışında kimin neyi alacağını belirlemeleri için hiçbir yol yoktur. Bu sebeple emperyalizm çağı tekrar tekrar açık askeri rekabete dönüşecek sürekli bir ekonomik rekabetten ibarettir.” şeklinde yazmıştır. Bununla ilgili daha çok araştırmak, öğrenmek ve bilimsel olarak anlamak isteyenlere Bob Avakian’ın *Imperialism–and Imperialist War: What is, and is not, its fundamental motivation, nature and role, and how it can be finally ended* [Emperyalizm ve Emperyalist Savaş: Nedir, Ne değildir, Temel motivasyonu, doğası ve rolü ve nasıl son verilebileceği] başlıklı [42 numaralı REVOLUTION](#) sosyal medya mesajını şiddetle tavsiye ederim.

Emperyalizmin gelişme sürecini bu şekilde anlayarak ABD’nin Meksika’da bulunmasının gerçek tarihi hakkındaki hakikati keşfedebildim. Ayrıca bunun nasıl ABD’nin kapitalist sınıfının genişlemesine ve rekabetçi bir emperyalist güç olarak yükselişine katkıda bulunduğunu da öğrenmiş oldum.

1860’lar ve 1870’ler

ABD İç Savaşı’nın sonunda ABD’deki kapitalistler dikkatlerini Batı ve Güneybatı topraklarına genişlemeye ayırabildiler, bu toprakların büyük çoğunluğu ABD’nin Meksika’dan çalmış olduğu topraklardı. Ancak Meksika topraklarına enerjik bir biçimde sızmaya da karar vermişlerdi. Meksika’nın ekonomisini olabilecek en büyük boyutta kontrol etme imkanlarını oluşturmak için bunun için gerekli olan altyapıyı inşa etmeye başladılar. Hart, “Önde gelen Amerikan kapitalistleri Meksika’da modern, çok boyutlu altyapı için ilk adımın bir raylı sistemin kurulması olduğunu fark ettiler”⁶ şeklinde yazar. Bu belirli bir boyutta Meksika devletinin birlikte hareket etmeye rıza göstermesini gerektirdi ancak bu “birlikte hareket etme” ABD kapitalistlerinin Meksika devletini domine ettiği eşitsiz bir ilişkinin de kurulmasına sebep oldu. Farklı ABD kapitalist gruplarının arasındaki rekabet süreci

Meksika'nın dönüşümünün itici bir gücüydü ve en nihayetinde ABD kapitalistlerinin farklı kesimlerini bir hükmetme ve yağmalama ağının içine entegre etti.

ABD'nin Meksika'ya nüfuz edişinin önemli bir aşaması Meksika'da demiryollarının geliştirilmesiyle olmuştur (1900'ler civarı).

Hart, raylı sistemlerin yanı sıra "1860'ların sonu ve 1870'lerde Meksika'da Amerikan varlığını geliştirmenin karmaşıklığı en nihayetinde bütün ülkeyi saracak olan raylı sistem makinesinden bağımsız ve hatta coğrafi olarak alakasız olan önemli girişimcileri ve endüstrileri de içermekteydi"⁷ diye belirtir. Raylı sistem ağının gelişimini takip eden dönem zenginlik ve kontrolün devasa boyutta el değiştirmesi ile birlikte milyonlarca Meksikalının topraklarından edilmesi ve Meksika'nın yerel pazarlarının bu raylı sistemler ile ABD'ye entegre edilmesine tanıklık etti.

İkinci Aşama – El Porfiriato

Porfirio Diaz 1876 yılında başkan oldu ve birkaç kesinti haricinde 30 yıl boyunca Meksika'ya önderlik etti, bu süreçte El Porfiriato adı verilen dönemi oluşturdu. Meksika içerisinde ABD'nin rolüne yaklaşımı ABD'nin büyük kapitalistlerinin hükmedici pozisyonunu daha da genişletti.

1883 yılında ABD'nin en önde gelen kapitalistleri ve politikacıları New York şehrinde Waldorf Astoria otelinin kutlama odasında Meksikalı eşdeğerleri ile bir araya gelerek ABD kapitalizminin Meksika ekonomisinin içine işlemesinde büyük bir sıçrayışın sinyallerini verdi.

Zamanının önde gelen Amerika raylı sistem endüstrisi sahibi ve finansçılarından Collis P. Huntington toplantıya başkanlık etti. Meksikalı yetkililer ekonomilerinin gelişiminde Amerika'nın baskın katkısının gerektiğini sundular, Amerikan yatırımcılar ise Meksika'nın yaygın doğal kaynaklarına erişim için pazarlık ettiler. Meksika'nın dış bölgelerinin serbest ticarete, yabancı yatırıma açılması ve özelleştirilmesi üzerine o gece üzerinde mutabık kaldıkları program ABD ve Meksika halkının ve devletlerinin arasındaki ilişkiyi günümüze kadar etkilemeye devam etmiştir. ABD ile Üçüncü Dünya arasında 21. yüzyıldaki ilişkileri etkileyecek kadar büyüyecek olan süreç içinde Amerika'nın attığı ilk adımdı bu.

Amerikan finansçıları dünyanın daha uzak bölgelerinde güçlü bir etki yaratma kapasitesini geliştirmeden çok önce Meksika'ya giriş yapmışlardı. Ancak aralarındaki en güçlülerin şimdiden dünyaya önderlik etme planları vardı. Frederick Engels ile birlikte komünizmin kurucusu Karl Marx'ın ünlü sözlerinde olduğu gibi: **“Sermaye dünyaya baştan aşağıya, bütün gözeneklerinden kan ve pislik akarak gelir.”**

Meksika'ya ABD tarafından yatırılan sermaye, ellerinden alınan toprakları ABD haline gelen Amerikan Yerlilerinin soykırımı uğratılmasından gelen kana bulanmıştı; Amerika'nın orijinal

zenginliğinin temel kaynaklarından olan yüzlerce yıllık aşkın kölelik yapan Siyahi kölelerin kanına, ABD işçi sınıfının kanına bulanmıştı.

Bu sermaye Meksika'yı Meksika halkının kanına bulayarak **gitti**, elde edilen kar ve çıkarılan dersler ise ABD'ye gelecekteki dünya gücü olma yükselişinde hizmet etti.

Raylı Sistemin Etkisi

ABD kıtalar arası raylı sistemini⁸ bazılarınız biliyor olabilir, ancak saklanan ve daha az bilinen ise ABD'nin Meksika'yı domine etmesinde yatay raylı sistemlerin önemidir.

Porfirio Diaz'ın başkanlığında Meksika'da yeni raylı sistemlerin kurulması ile ABD'nin Meksika'ya sızmasında önemli bir yeni aşamaya geçildi. 1880 yılında Meksika'nın 644 km'den az raylı sistemi vardı. Ticaretin büyük kısmı hala kasisli yollarda katır arabaları ile gidiyordu. Diaz, ürünlerinin taşınmasında önde gelen format öküz arabası olduğu sürece Meksika'nın dünya ekonomisinde yer almasının mümkün olmayacağını biliyordu.

1900'lerin başlarında Meksika'da ulaşımın temel aracı katır arabalarıydı. Bu fotoğraf 1912'de çekilmiş. Fotoğraf: LOC

Bu sebeple ABD'nin Meksika'da raylı sistemi geliştirmesi Diaz'ın hoş karşıladığı büyük bir yatırımdı. Ancak bu sistemler kuzeyden güneye, Meksika'nın hammadde zengini bölgelerini sınırın kuzeyinde, ABD'nin içindeki büyük ekonomik bölgelere götürmek için tasarlanmıştı. Amerika'nın Meksika'nın iç pazarlarını geliştirmek, toplumsal gelişimine yeniden yatırım yapmak veya Meksika ile teknik bilgi paylaşmak gibi hiçbir planı yoktu.

Meksika Merkez Raylı Sistemi Rockefeller-Stillman klanı tarafından yapılmıştı. Meksika Güney Hattı E.H. Harriman ve Güney Pasifik holdingi tarafından işletiliyordu. Meksika'nın raylı sistemlerine ilişkin hisse ve bonoların %80'i de diğer ABD'li yatırımcılar tarafından kontrol ediliyordu: Russel Sage, J.P. Morgan, Guggenheim ailesi, Grenville Dodge, Collis P Huntington, Henry Clay Pierce gibi niceleri. *Bunun sonucu olarak 1910 yılına gelindiğinde Meksika'nın mineral ihracatının %77'si direkt olarak ABD pazarına gönderiliyordu.* Aynı zamanda bu raylı sistemler Meksika **içerisinde** gönderilen ürünler için **sınır ötesi, ABD'ye gönderilen** ürünlere kıyasla %50 daha fazla fiyat biçerek Meksika'nın kendi içindeki ekonomik gelişimini yavaşlatıyordu.

Yatırım hareketleri devasa boyutta zenginlik transferine yol açtı. Boyut ve içerik anlayışı sağlamak adına: 1900 ile 1910 arasında Meksika'da ABD sahipli madenler yatırımcılara 95 milyon dolar temettü ödedi – aynı dönemde ABD içerisindeki bütün bankaların net gelirlerinin toplamından %24 daha fazla olan bir meblağ. Standard Oil'in Meksika iştirakleri her sene yaptığı yatırımın %600'üne tekabül eden senelik temettüler ödedi. Porfiriato döneminde petrol imtiyazları için pazarlık

eden şirketler gelirlerinden sadece %10 vergi ödediler – petrol üretimi gerçekleştirilen diğer ülkelerde böyle bir şey asla görülmemiştir.

Çıkarılıp ABD'ye gönderilmesi yoluyla zenginliğin Meksika'nın yerel gelişimi, sürdürülebilir maaşlar ve vergi dağıtımı ile daha adaletli bir dağıtım yapılması ve içeriye yeniden yatırılması yerine ABD'ye geçmesi, Meksika'nın yabancı yatırımın ağır olduğu bölgelerinde yerel ekonomilerin sekteye uğratılıp yok olması anlamına geliyordu ve var olan nüfusa oranla toprağa ve sürdürülebilir işlere erişim de azalmıştı.

Meksika'nın ihraçlarının değeri sadece Meksika içerisindeki birkaç yatırımcıyı ve spekülâtörü zenginleştirmekle kalmadı, aynı zamanda ABD tüketicilerinin işine de yaradı ve ABD'nin ekonomik gelişimini stimüle etti. 1918 yılına gelindiğinde Meksika'nın toplam ihracatı 183,6 milyon dolara dayandı, bunun 175 milyon doları ABD pazarına gitmekteydi. *ABD'nin elde ettiği gelirler ve çıkardığı dersler onun bir dünya gücü olarak yükselmesinin başlangıç aşamalarıydı.*

Yatırımı teşvik etmek amacıyla Meksika parlamentosu 1883 Toprak Reformu Kanununu onayladı. Bu kanun ölçme ve tespit şirketlerinin bulduğu ve incelediği toprakların üçte birini onlara teslim ediyordu. Kalan üçte ikisi ise açık arttırma ile satılabilirdi. 1893 yılında da Porfirio Diaz herhangi bir tespit şirketinin toplam ele geçirebileceği toprak sınırını kaldırdı.

Yatırımcılar hücum etti ve Meksika'yı yeniden inşa eden bir toprak kapmaca başladı. Milyonlarca Meksikalı, Meksika'nın köylü aileleri ve topluluklarının %98'i de dahil olmak üzere topraksız kaldı. ***Bad Mexicans [Kötü Meksikalılar]*** kitabında Kelly Lytle Hernandez bu kanunu kullanarak William Randolph Hearst'ün babasının 7.5 milyon dönüm araziye ve çok sayıda madeni ele geçirdiğini belirtmiştir. Meksika'dan sonra maden sahipliğini Latin Amerika ve dünyanın her yerine genişletmişti ancak hiçbir toprak yoğunluğu ve madencilik geliri ailenin

Meksika'daki tapuları ile baş edemez haldeydi. William Randolph Hearst babasının elindekileri miras alarak bunları bir ABD medya imparatorluğu kurmak için kullandı. Hearst'ün bir seferinde "Neden sadece Meksika'yı kendi keyfimizce yönetmediğimizi bilmiyorum" dediği rapor edilmiştir.

Bu üstünlenme ve hak görme sadece bu Amerikan kapitalistine özgü bir şey değildi. Meksika'nın topraklarını ve halkını ele geçirip sömürmeyi meşru kılan ve teşvik eden bir ideolojik parça bulunmaktaydı. Hart *Empire and Revolution* eserinde bunu anlatır: "Meksika projesini desteklemek için gerekli olan ancak en nihayetinde çok daha uzaklara erişen ve devam eden bir Amerikan ideolojisi ortaya çıkmıştı. ABD'nin İç Savaş sonrası son derece askeri politik önderliğinin Meksika'ya karşı ifade ettiği yayılımcı yaklaşım Amerikan halkının artan ısrarcılığını yansıtmaktaydı. Bu davranışları o büyük mücadeledeki zaferleri, ön cephelerde "vahşilere" karşı elde ettikleri kazanımlar, hızlı ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile teşvik edilmekteydi. Meksikalıların "barbarlar", "yarı vahşiler" oldukları, "kendilerini yönetemeyecekleri" ve devletlerinin "ele alınması" gerektiği yönünde iddialar sadece kabul edilmekle kalmadı, aynı zamanda Amerikalıların hırslarını meşrulaştırdı." ⁹

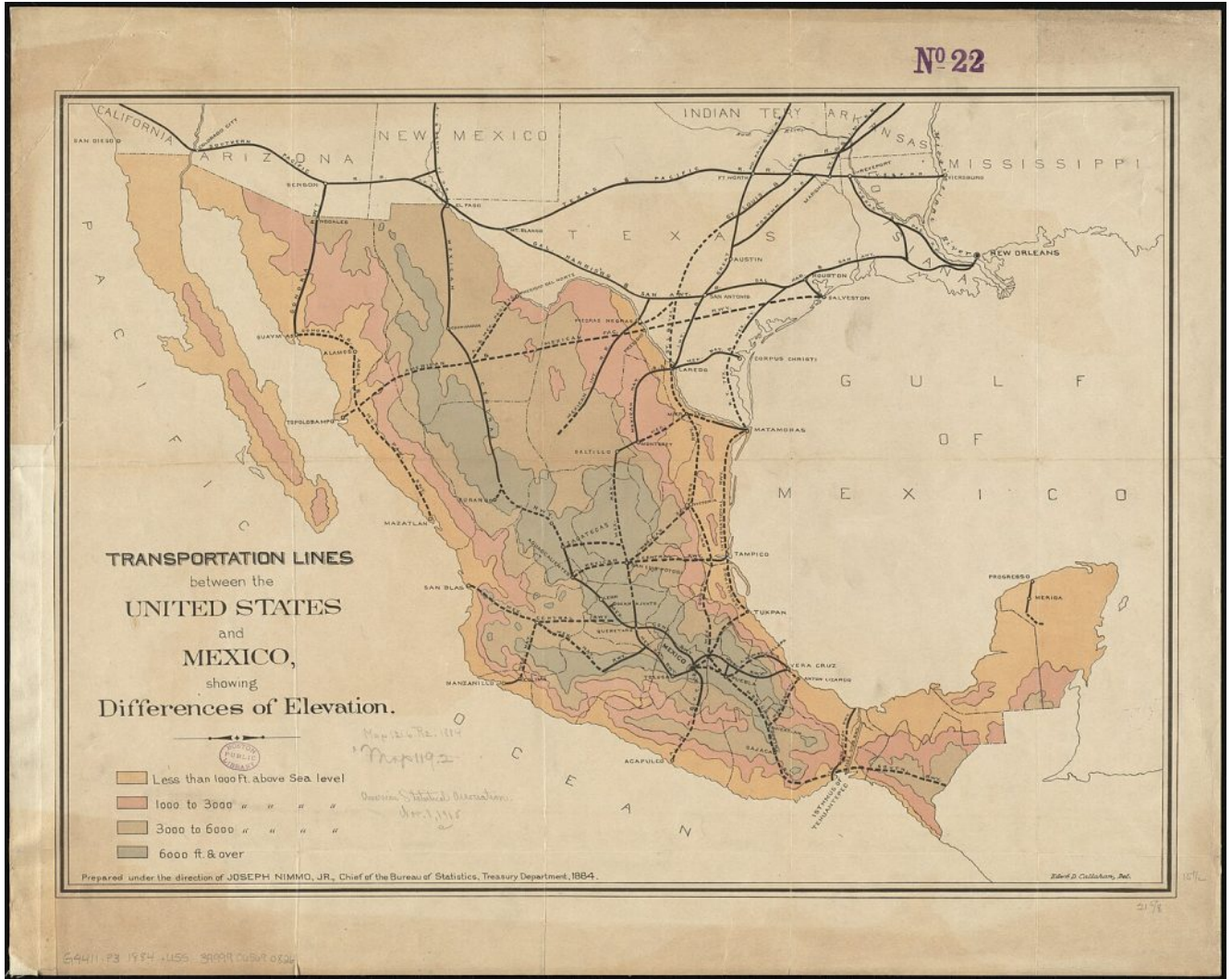
Hearst ve diğerlerinin ele geçirdiklerine benzer şekilde Guggenheim ailesi ASARCO -American Smelting And Refining Company [Amerikan Döküm ve Rafineri Şirketi]- üzerinde kontrol edici bir isteklilik gösterdi ve Meksika madenleri ve rafinerilerinden elde ettikleri gelirleri bunun için kullandı. Kısa zamanda Kuzey Amerika'daki en büyük maden ve rafineri sistemini kontrol etmeye başladılar. John D. Rockefeller'ın Standard Oil şirketi ve Edward Doheny'nin Pan American Oil and Transport Company şirketi Meksika'nın petrol endüstrisine hükmetmeye başladı.

Los Angeles yerlisi Doheny, Meksika Tampico'da bir petrol kuyusunun fışkırması onu dünyanın en zengin adamlarından biri

yaptıktan sonra petrol üretiminin %85'ini kontrolü altına aldı. Doheny'nin zenginliğinin neredeyse her kuruşu Meksika'dan çıkarılmıştı. Büyükbaş hayvancılık, pamuk üretimi ve odun endüstrileri ABD yatırımı ve yatırımcılarını çeken başka endüstrilerdi. ABD'nin önde gelen bankacılarından J.P. Morgan Baja California'da 3.5 milyon dönüm araziye sahipti ve Meksika'nın her yerinde yaklaşık 17.5 milyon dönüm daha arazinin bir kısmını kontrol etmekteydi. Kuzeybatı Chihuahua'da yer alan 893.650 dönümlük (ABD'nin Rhode Island eyaletinin 3 katı) büyükbaş hayvan arazisi Los Corralitos'un en büyük yatırımcısı bir Amerikalıydı. Los Angeles'ta yer alan Richardson Construction Company Meksika'nın Sonora bölgesinde 993.650 dönüm odunluk araziye ele geçirmişti. North Dakota eyaletinden Cumhuriyetçi Senatör William Langer ise Durango ve Sinaloa'da 750.000 dönümlük araziye sahiptir.

ABD'nin Batı ve Güneybatısında Yerel Raylı Sistemlerin Kapitalist Gelişime Etkisi

Batı ve Güneybatının ekonomik gelişimi Meksika nüfusunun kuzeye doğru kaymasıyla eşzamanlı olmuştur. Güney Pasifik, ATSF (Atchison, Topeka ve Santa Fe Treni) gibi bölgesel raylı sistemler Meksikalı ve diğer göçmenlerin işçiliğini kullanarak ABD'nin güneybatısını ABD ekonomisinin genel gelişimine ortak etti. Madencilik New Mexico, Arizona, Colorado, Oklahoma eyaletlerinde değerli madenlerden bakır ve kömür gibi endüstriyel madenlere kayd. Batı bölgelerdeki bakır madeni sayısı 1869 yılında 3 iken 1909 yılında 180'e çıktı ve bu eyaletlerde kömür madeni de büyük ölçüde Meksika işçiliğini kullanarak patladı. 1902 tarihli federal Newlands Yasası'nın teşvik ettiği çöl sulama projeleri ve ray tesislerinin ucuz işçiliği sayesinde turuncgil ve pamuk tarımı da gelişmiş oldu.

Meksika'nın içerisinde ABD sınırına kadar olan demiryolu hatları ABD işletmelerine aitti ve onlar tarafından kontrol ediliyordu. Görsel: ABD Hazine Bakanlığı

Texas nüfusu 1880 ile 1900 yılları arasında neredeyse iki katına çıkarak 3 milyona ulaştı. *A Different Mirror: A History of Multicultural America* [Farklı Bir Ayna: Çok Kültürlü Bir Amerika'nın Tarihi] kitabının yazarı Ronald Takaki raylı sistemin ve onun temsil ettiği güçler olan beyaz yerleşimin ve "uygarlığın" büyümesi ve genişleyen pazarın "geçmişin" Yerlisine teknolojik Amerika'da yer olmadığını açıkça gösterdiğini söylemiştir.

İç Savaş'ta Birlik güçlerinin bir generali olan General Sherman, raylı sistemlerin tehlike altındaki bölgelere günde

800 km hızında asker göndermelerini sağladığını ve böylelikle bir ay süren acı dolu bir yürüyüş gerektiren bir yolculuğu bir günde kat edebildiklerini belirtmiştir. Aynı zamanda *“tüm Birleşik Devletler’in üçte ikisine eşit devasa bir alan böylelikle yerleşimciler için ulaşılabilir hale gelmiştir.”* demiştir. Burada ABD ordusunun raylı sistemleri kullanımı beyaz yerleşimcilerin kendi kabile topraklarını ele geçirmesine karşı direnen Amerikan Yerlilerine karşı askeri seferlerde kilit rol oynamıştır. Böylelikle raylı sistem yerleşimcilerin istediği topraklarda yaşayan Amerikan Yerlilerinin soykırımcı katliamında da kararlaştıracı bir rol oynamıştır.

Raylı sistemler büyük ovaların ve Güneybatının yerleşiminde kritik ve dinamik bir rol oynamış, madenciliği, tarımı, hayvancılığı ve ticareti desteklemiştir ancak bunun yanında raylı sistemler bizzat kendileri Avrupa’dan ve Pensilvanya ve New York gibi diğer eyaletlerden yerleşimci getirmek için direkt çalışmalar yapmıştır. Örneğin Kansas’ın yerleşiminde tarihsel olarak belgelendiği üzere *Wichita Eagle*, “raylı sistemler, ABD devleti tarafından kendilerine verilen milyonlarca dönüm araziye satmaya çalışırken Kansas’ın bütün Avrupa, Rusya ve diğer Amerika eyaletlerinde reklamını yapmaktalardı. Kansas State University tarih profesörü Robert Linder, ‘raylı sistemler son derece tavize sahipti ve Yüksek Mahkeme onlara tam destek veriyordu’¹¹ şeklinde raporlamıştır. Arazi yasası ile birlikte raylı sistemlerin genişlemesi yerleşimi hızlandırdı ve arkasındaki itici güç haline geldi. “Kansas’ta toprak ofisleri binlerce dönüm araziye kayıt altına aldı. Santa Fe raylı sisteminin 1872 yılından başlayarak Larned, Kansas’a ilerlemesiyle daha geniş raylı sistemlerle bağlanması patlayıcı bir büyümeyi beraberinde getirdi. Sadece 1877 yılında Larned toprak ofisi 59.035 hektar araziye parselledi.”¹²

Arazi orada bekliyordu, yıllar boyunca herhangi biri gidip buralara yerleşebilirdi. Ancak hiçbir yerleşimci bu toprakları

istememişti çünkü ucuz, kesin ve kabul edilebilir derecede hızlı ulaşım olmadan buralarda bir yaşam kurmak imkansızdı. Pazar, çoğu zaman taşınan ürünlerin fiyatını dahi aşan eski taşıma bedellerini sindirememekteydi. Raylı sistem bütün bunları neredeyse bir gecede değiştirdi.

Posta araçları ve yük vagonları batıya doğru giden rayların arkasında kaybolup gidiyordu. Basitçe görünüyordu ki rekabet etmeleri mümkün değildi. Bir tren saatte 30 kilometre gidebiliyordu ve tonlarca ağırlıkta yükü taşıyabiliyordu, bunlar posta araçları veya yük vagonları ile mümkün değildi. İnsanlar posta aracı yolunun üzerinde çiftçilik yaparak var olamazlardı, ancak hızlı ulaşım ve yüksek boyutta dağıtım sebebiyle raylı sistemlerin birkaç kilometre uzağındaysa zengin dahi olabilirlerdi.¹³

Traqueros'tan alınan sonraki cümlelerde raylı sistemlerin etkileri görülebilir.¹⁴ 1879 yılına gelindiğinde, Doğu ve Batı bölgelerini birbirine bağlayan kıta arası raylı sistemin kuruluşundan 10 yıl sonra, ülkenin raylı sistem bağlantıları operasyonel 150.000 km raya ulaşmıştı ve 5,4 milyar dolar değere sahipti. Tabii ki bu raylı sistem batı ve güneybatının Amerikanlaşmasına da son derece fayda sağlamıştı. Bu yeni raylı sistemler kurulduğunda taşıma maliyetleri daha düşük kalite madenlerin de kârlı bir biçimde çıkarılabilmesini mümkün kıldı ve bu o zaman son derece hızlı bir biçimde endüstriyelleşmekte olan ABD için çok önemliydi. İlk olarak Salt Lake şehrinin az güneyinde yer alan Bingham Canyon madeninde tamamlanan açık kesim madencilik yöntemi dünyanın en büyük açık kesim bakır madenlerinden biri olmuştu. Madenciler buna “dünyanın en zengin deliği” diyorlardı. Ekonomik etkisinin bir göstergesi olarak, ilk başta Bingham Canyon madeninin geliştiren Guggenheim ailesi sonrasında 1910 yılında bu madeni Kennecott Copper Company'ye teslim etti. 4 yıl sonrasında Kennecott, madenin 1 milyar dolardan yüksek değerde bakır ürettiğini duyurdu.

Meksikalı İşçilerin Etkisi

Batı bakır endüstrisinin Meksika'ya yakınlığı Amerikan kapitalistlerin hem Kuzey Meksika'nın geniş maden kaynaklarına erişim hem de eğitimli Meksika işçiliğine erişim sağlayabilmek adına Meksika madenciliğini modernleşmek için teşvik etmesini zorunlu kıldı. Meksikalı işçiler ve Meksika arazileri sınırın iki tarafında da madenciliğin bel kemiğini oluşturdu. Ancak nitelikli işler büyük ölçüde Doğu'dan gelen beyaz işçilerin alanı olurken vasıfsız Meksikalı işçiler ise Meksika'dan getirildi.

Traqueros (Meksikalı demiryolu işçileri) 1880 ve 1915 arası ABD’de traquero işe alım programları pik noktasına ulaştı. Fotoğraf: Amerikan Ulusal Tarih Müzesi

Amerikan Güneybatısının ekonomik gelişimi Meksika nüfusunun kuzeye doğru kayması ile eş zamanlı oldu ve bu kaymayı besledi. Bu göçler 1920 yılına gelindiğinde tahmini değerlere göre 1 milyon insanın ABD’ye taşınmasına öncülük etti. *Radicals in the Barrio: Magonistas, Socialists, Wobblies and Communists in the Mexican-American Working Class* [Barrio’daki Radikaller: Meksikalı Amerikalı İşçi Sınıfında Magonistalar, Sosyalistler, Kapitalizm Karşıtları ve Komünistler] kitabının yazarı Justin Chacon’a göre 1910 yılında Meksika’da 12 milyon insan tarım ve madenciliğin yaygın aktiviteler olduğu kırsal kesimlerde yaşamaktaydı ve bu nüfusun tahminen %98’i topraksızdı.¹⁵ Halk Meksika içerisinde kendilerini ve ailelerini besleyebilmek uğruna göç etmekteydiler. 1876 ile 1900 yılları arasında tarım ihracatı %200 artarken temel gıda üretimi her sene azalmaktaydı ve milyonlarca insan soylarının tükenmesi korkusuyla sınırın diğer tarafına geçmek durumunda kalmıştı.

Barrio’daki Radikaller kitabında Chacon yüzbinlerce insanın başka yerlerde iş bulabilmek için evlerini terk ettiğini yazar. Meksika Devrimi (1910-1920)¹⁶ ile birleşen ekonomik yer değiştirme, enflasyon ve artan fiyatlar, açlık, azalan iş pazarlarının aşırı doluluğu, kötüleşmekte olan çalışma koşulları ve şiddet 1920 yılına gelindiğinde 1 milyon insanın ABD’ye göç etmesine sebep oldu.

1930 yılına gelindiğinde 1,5 milyondan fazla Meksikalı ABD’de yaşamaktaydı ve bunların büyük çoğunluğu California, Texas, Arizona ve New Mexico eyaletlerine yerleşmişlerdi. Bu Meksika’nın kalbinden kuzeye doğru devasa bir nüfus akışını ortaya çıkardı ve bu durum *ABD kapitalizmi kapital birikimi*,

*beslenme ve büyüme için Meksika işçiliğine yapısal olarak bağımlı hale geldikçe günümüze kadar devam etmiştir.*¹⁷

Örneğin 1900 ve 1940 yılları arasında ABD eyaletlerinin Meksika sınırındaki toplam nüfusları 6 milyondan 14,5 milyona yükselmiştir ve bu artışın büyük kısmı Merkez ve Güney Meksika'dan gelmiştir. Meksika'nın kırsal nüfusunun azalması ABD içerisinde Meksikalı nüfusun artışı ve ABD'nin güneybatısında Meksikalıların işçiliğine dayanan kapitalist üretimin genişlemesi ile eşzamanlı olmuştur.

Amerikan Batısının popüler anlatısında Çinliler ve İrlandalılar rayları yerleştirmiş, tünel kazmış, iskeletleri ve köprüleri inşa etmiş ve böylelikle raylı sistemleri kurmuşlardır. Bu 1869 yılında tamamlanan kıta arası raylı sistem için büyük ölçüde doğru bir resimdir, ancak takip eden onlarca yıllar için pek doğru değildir. 1890'lara gelindiğinde raylı sistemler Batı Kıyısı raylarında yavaş yavaş Çinlilerin yerine Meksikalı ray ekiplerini getirdi. Bir sonraki yüzyıla girilirken Meksikalı göçmen işçiler Güneybatıdaki tüm diğer göçmen ve yerel işçilerden sayıca çok daha üstün hale geldi. Çinli ve Meksikalılara karşı ırkçı saldırılar, linçler de dahil olmak üzere çok yaygındı ki bu az bilinen bir gerçektir.¹⁸ Bütün bunlar şu anda yüzleşmekte olduğumuz özellikle Amerikan tarihi bağlamının parçalarıdır, faşist Trump rejiminin günümüz dönemlerinde yeniden tırmandırdığı beyaz üstünlenmeciliği ve göçmenlerin korkunç şeytanlaştırılması ve hedef gösterilmesi de buna dahildir.

Burada yazdıklarım bu bütün dönem boyunca ABD'nin Meksika ve onun halkına sızarak sömürmesinin gerçek hikayesinde sadece buzulun görünen kısmıdır. Eğer bunu okuyarak bir şeyler öğrendiyseniz, eğer ABD'nin Meksika üzerinde emperyalist hakimiyet kurmasının tarihsel kökleri hakkında daha derin bir farkındalığa ulaştıysanız başarmışım demektir. Eğer bu tarihi

daha da keşfetmek ve öğrenmek, daha da bilinir hale getirmek ve dünyayı radikal biçimde değiştirerek insanlığı kurtarmanın bir parçası olacak ve bu hedefe hizmet edecek şekilde bilimsel tarihsel analizi uygulamak ve derinleştirmek için ilham aldıysanız da bu yazının başarılı olduğu anlamına gelir.

Biz, dünya halkları, artık bu emperyalistlerin dünyaya hükmetmeye devam etmesine ve insanlığın kaderini tayin etmesine izin veremeyiz. İnsanlığın böyle yaşamak zorunda olmadığı bilimsel bir gerçektir. – Bob Avakian

Bibliyografya

Anderson, Gary Clayton, *The Conquest of Texas: Ethnic Cleansing in the Promised Land 1820-1875* (Norman, University of Oklahoma Press, 2005).

Baumgartner, Alice L., *South to Freedom: Runaway Slaves to Mexico and the Road to the Civil War* (New York, Basic Books, 2020).

Chacon, Justin Akers, *Radicals in the Barrio: Magonistas, Socialists, Wobblies, and Communists in the Mexican American Working Class* (Chicago, Haymarket Books, 2018).

Garcilazo, Jeffrey Marcos, *Traqueros: Mexican Railroad Workers in the United States 1870 to 1930* (Denton, TX, University of North Texas Press, 2012).

Hart, John Mason, *Empire and Revolution: The Americans in Mexico since the Civil War* (Berkeley and Los Angeles, CA, University of California Press, 2002)

Hernandez, Kelly Lytle, *Bad Mexicans: Race, Empire and Revolution in the Borderlands* (New York, W. W. Norton & Company, 2022).

Marshall, James Leslie, *Santa Fe: The Railroad that Built An Empire*, (New York, Random House, 1945).

Jones, Reece, *Nobody Is Protected: How the Border Patrol Became the Most Dangerous Police Force in the United States* (Berkeley, CA, Counterpoint, 2022).

* * *

Konu İle İlişkili Başka Kitaplar:

Behnken, Brian D., *Borders of Violence & Justice: Mexicans, Mexican Americans, and Law Enforcement in the Southwest, 1835-1935*, (Chapel Hill, The University of North Carolina Press, 2022).

Madley, Benjamin, *An American Genocide: The United States and the California Indian Catastrophe*, (New Haven, Yale University Press, 2017).

Martinez, Monica Munoz, *The Injustice Never Leaves You: Anti-Mexican Violence in Texas* (Cambridge, Harvard University Press, 2018).

Dipnotlar:

1. Bu konuda provokatif, bilimsel ve özgürleştirici bir inceleme için tavsiye ederim: [*Away With All Gods! Unchaining the Mind and Radically Changing the World*](#)[Tüm Tanrılardan Kurtulun! Zihni Özgür Bırakmak ve Dünyayı Radikal Biçimde Değiştirmek] by Bob Avakian (Chicago, Insight Press, 2008).
2. Meksika-Amerika Savaşı (1846-1848) ABD ile Meksika arasında dönüm noktası teşkil eden bir savaştır ve kökleri ABD'nin Teksas'ı işgali ve geniş çapta Manifest Destiny (Aşıkâr Yazgı yani ABD'nin Kuzey Amerika'nın

tamamına yayılmasının hem bir hak hem de görev olduğunu öne süren bir 19. Yüzyıl öğretisi) ideolojisinden beslenmesidir. ABD, daha iyi teçhizatlı ve daha organize kuvvetleri ile kararlaştırmacı bir zafer elde etmiştir ve Mexico City'nin 1847'de ele geçirilmesi bu zaferi taçlandırmıştır. Savaş resmi olarak Meksika'nın kuzey topraklarının 1.295.000 km² gibi büyük bir kısmını teslim ettiği -günümüzde California, Arizona, New Mexico, Nevada, Utah eyaletlerinin tamamı ve Colorado ve Wyoming eyaletlerinin bir kısmı-1848 tarihli Guadalupe Hidalgo Anlaşması ile sonlanmıştır. Bu savaş ayrıca sonrasında Amerikan İç Savaşı'nda önemli hale gelecek çok sayıda askeri personel için bir kendini kanıtlama anı olmuştur. Bunların arasında Birlik için savaşan Ulysses S. Grant ve William T. Sherman ve Konfederasyon için savaşan Robert E. Lee, Thomas "Taşduvar" Jackson ve Jefferson Davis de yer almaktaydı. Zafer elde edilmiş olsa da bu savaş yeni topraklara köleliğin genişlemesi üzerine iç gerilimi yoğunlaştırmış ve on yıldan biraz uzun bir süre sonra patlak veren iç savaşa sebep olan kesitler arası çatışmalara ciddi derecede katkıda bulunmuştur.

3. [Bob Avakian \(BA\) Official Biography](#)[Bob Avakian'ın Resmi Biyografisi]
4. Avakian, Bob, "[Historical Materialism](#),"[Tarihsel Materyalizm] *Revolutionary Worker* #1094, 11 Mart, 2001.
5. Toussaint L'Ouverture ve Jean-Jacques Dessalines gibi figürlerin önderlik ettiği Haiti Devrimi (1791-1804) Haiti'nin dünyanın ilk Siyahi cumhuriyeti olarak kurulmasına öncülük etmiştir.
6. I. Lenin, *Imperialism, The Highest Stage Of Capitalism* [Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması], 10. Bölüm. The Place of Imperialism in History [Emperyalizmin Tarihteki Yeri] (Peking: Foreign Languages Press, 1970). Bu makaleyle ilişkili olarak 1916 yılında *Imperialism* kitabının Fransızca ve Almanca versiyonlarının önsözünde Lenin, emperyalizmin

gelişiminde kritik önem taşıyan veriler olarak “dünyanın raylı sistemlerinin 1890 ve 1913 yıllarındaki dağılımından” bahseder (7. Bölüm). Şöyle devam eder: “Raylı sistemler kömür, demir ve çelik gibi temel kapitalist endüstrilerin bir toplamıdır, dünya ticaretinin ve burjuva demokratik uygarlığın gelişiminin en can alıcı ölçütü ve bir toplamıdır. Raylı sistemlerin nasıl büyük çaplı endüstri, tekeller, şirketler, karteller, yatırım ortaklıkları, bankalar ve finansal oligarşi ile bağlantılı oldukları kitabın önceki bölümlerinde anlatılmaktadır. Raylı sistemlerin eşitsiz dağılımı ve eşitsiz gelişimleri dünya çapındaki modern tekelci kapitalizmi olduğu haliyle özetlemektedir. Bu özet ayrıca üretim araçlarında özel mülk var olduğu sürece emperyalist savaşların kesinlikle kaçınılmaz olduğunu da kanıtlamaktadır.

7. Hart, John Mason, *Empire and Revolution: The Americans in Mexico since the Civil War* (Berkeley and Los Angeles, CA, University of California Press, 2002), p. 106.
8. Hart, sayfa. 37
9. 1869 yılında tamamlanan Transcontinental Railroad [Kıtaarası Raylı Sistem] doğu ABD ile Pasifik kıyısını birbirine bağlayarak kıta üzeri ulaşım süresini ciddi derecede azaltan ve batıya doğru genişlemeyi hızlandıran dönüşüm niteliğinde bir altyapı projesidir. En önemlileri 1862 ve 1864 Pasifik Ray Yasaları olan bir seri federal kanun ile inşasına izin verilmiş ve inşası teşvik edilmiştir. Bu yasalar özel şirketlere inşaatı teşvik adına geniş topraklar ve devlet destekli krediler sağlamıştır. Merkez Pasifik Ray Hattı Sacramento, California’dan doğuya doğru inşa edilirken Birlik Pasifik Ray Hattı ise Omaha, Nebraska’dan batıya doğru inşa edilmiştir ve bu iki hat en nihayetinde Promontory Summit, Utah üzerinde birleşmişlerdir. İşçiliğin büyük çoğunluğu zorlu ve çoğu zaman tehlikeli koşullar altında bırakılan göçmenler tarafından yapılmıştır, Merkez Pasifikte özellikle Çinli işçiler ve Birlik Pasifikte

ise İrlandalıları. Federal toprak hibeleri 175 milyon dönümü aşmıştır ve sadece ray hattı için değil, spekülâtif inşa için de yapılmıştır. Ray hattı Amerikan ekonomisini ve coğrafyasını ciddi derecede yeniden şekillendirerek ticareti, yerleşimi ve Amerikan Yerlisi nüfuslarının yerlerinden edilmesini kolaylaştırmıştır. Ayrıca büyük çaplı ulusal gelişim projelerinde devlet – özel sektör partnerliklerinin rolünü sağlamlaştırmış ve Amerika politikasında gelecek zamanlardaki kurumsal nüfuzun temelini oluşturmuştur.

10. Hart, sayfa. 41 -43, POLITICS OF SUBJUGATION.
11. Mann, Fred, "The Story of Kansas, The settlement of Kansas: Railroad hype drew settlers," *The Wichita Eagle*, 28 Ocak, 2011.
12. Tanner, Beccy, "The Story of Kansas series, Homestead Act brought diversity to Kansas years ago," *The Wichita Eagle*, 6 Şubat 2012.
13. Bütün bunlar *Marx ve Engels'in vurguladığı üretim ilişkilerinin üretici güçlerin gelişimi ile değiştiklerini, birbirleri ile dinamik bir ilişki içinde oldukları* noktasının bir göstergesidir. Üretici güçler, ürün ve hizmetlerin üretilmesi için gereken şeyler, ilk ve en önce *insanı* -iş gücü, toplumun kolektif bilgi birikimi, bilimsel, teknolojik ve organizasyon seviyeleri vs.- ve *üretim araçlarını* içerir: aletler, makine, teknoloji, iletişim ve ulaşım altyapısı gibi iş araçları ve insanların üzerinde çalışması ile dönüştürülen toprak, hammadde ve doğal kaynaklar. Bunlar insanlık anlayışını ve teknolojisini ilerlettikçe ve yeni araçlar ürettikçe değişen dinamik şeylerdir. Üretim ilişkileri, üretim sürecini yöneten ve kararlaştıran toplumsal ilişkiler, öncelikle üretim aracının sahibi olan kişi tarafından ve iş sürecini ve iş sürecinin nasıl uygulandığını, buna bağlı olarak kârın, üretilen ve sunulan ürün ve hizmetlerin dağıtımını, maaşların, kârın, kiranın vb. dağılımını neyin yönettiğini yöneten kişi veya şey tarafından ve iş bölümü, yani işin çalışma

yerlerinde ve genel toplumda toplumsal organizasyonu tarafından belirlenir. Bütün bunlar **üretim biçiminin** çekirdeğini oluşturur. Üretim biçimi, politika, kanunlar, kültür, toplumun farklı kesimleri arasındaki toplumsal ilişkiler (örneğin farklı etnik gruplar, cinsiyetler vb. arasındakiler), ideoloji ve fikirler (sadece baskın fikirler değil, aynı zamanda var olan düzene meydan okuyan ve muhalif fikirler de) vb. gibi üstyapıyı en nihayetinde belirler ve bununla diyalektik (karşıt özellikler -bu örnekte toplum içerisinde- arasındaki dinamik ilişki) bir ilişki içerisindedir.

Bütün bunlar biraz karmaşık ve anlaşılması zor gibi geliyorsa lütfen endişelenmeyin – benim de bunları anlamam biraz zaman ve çalışma gerektirdi ancak eforuma değdi! Bu konu hakkında daha fazlası ve kapitalist ve sosyalist üretim biçimleri ve toplumların arasındaki radikal farklar için Bob Avakian'ın **Breakthroughs, The Historic Breakthrough by Marx, and the Further Breakthrough with the New Communism** [Atılımlar adı altında Türkçe çevirisi mevcuttur] kitabını şiddetle tavsiye ederim.

14. Jeffrey Marcos Garcilazo, *Traqueros: Mexican Railroad Workers in the United States, 1870-1930*(Denton, Texas: University of North Texas Press, 2016), sayfa. 18-21.
15. Chacon, Justin Akers, *Radicals in the Barrio: Magonistas, Socialists, Wobblies, and Communists in the Mexican American Working Class*(Chicago, Haymarket Books, 2018), sayfa. 9.
16. Meksika Devrimi 20. yüzyılın başlarında gerçekleşen süpürücü politik ve toplumsal değişiklikleri kapsayan geniş bir terimdir. ABD, emperyalist çıkarlarının diktesiyle Meksika'ya asker göndererek ve 1916 yılında

Devrimin önemli figürlerinden Pancho Villa'yı yakalamayı amaçlayan başarısız girişimiyle önemli bir rol oynamıştır.

17. Bu, ABD içerisindeki Meksikalı göçmenlerin işçiliği ile olsun, Meksika içerisinde maquiladora fabrikalarında süper sömürü yoluyla olsun doğrudur. Maquiladoralarda hammaddeler, makineler vb. Meksika'da çok daha ucuz işçilikle üretilip birleştirilerek üretim için ABD'den "ithal" edilir ve sonrasında üretilen ürünler ABD'ye geri "ihraç" edilir. Her sene milyarlarca dolarlık üretim böyle yapılır.
18. ABD Güneyinde Siyahi halkın beyaz üstünlenmeci bir yaklaşımla linç edilmesi kısmen daha çok bilinir ancak bu ülkenin *iğrenç tarihi göz önüne alındığında bu konuda da olması gerekenden çok daha az bilgi mevcuttur*. Daha az bilinen ise Teksas eyaletinde Meksikalı ve Meksikalı Amerikalıların ırkçı motivasyon ile linç edilmeleridir. Örneğin kayıtlara geçmiş Meksikalı linçlerinde başı çeken Teksas eyaletinde 1880 ile 1930 yılları arasındaki ırkçı motivasyonlu linç etmeler üzerine yakın zamanda gerçekleştirilen araştırmalar bu linçlerin son derece yüksek seviyelerde göstermiştir ve sadece nüfusun korkutulması değil, aynı zamanda ekonomik alandaki negatif etkilerini de belgelemiştir (ABD sayım verilerini linçler hakkındaki tarihsel verilerle birleştirerek).

University of Colorado'da yapılan araştırmaların raporlarına göre "Araştırmacıların bu dönem hakkındaki bir tahmini **her 100.000 Meksikalıdan 27,4'ünün linç edildiği** şeklindedir! Yeni araştırmalar ayrıca linçlerin gerçekleştiği topluluklarda yaşayan çocuklar üzerinde şiddetin *uzun soluklu ekonomik ve eğitimsel hasara* yol açtığını göstermektedir" ("[New research quantifies effects of lynchings of Mexicans and Mexican Americans on the wider community](#)," by Bradley

Worrell, *Colorado Arts and Sciences Magazine*, 20 Eylül, 2024.) Ayrıca şiddetli bir biçimde "[Lynch Mobs Killed Latinos Across the West. The Fight to Remember These Atrocities is Just Starting](#)," by Simon Romero, *New York Times*, 2 Mart, 2019 tavsiye ederim.

"Sömürgeci Savaş Politikaları, Mülteciler ve Pogromlar"

Editörün Notu: Okumakta olduğunuz yazı, **Dicle Diyar** tarafından kaleme alınmıştır. Yazı, bölgedeki sömürgeci savaş politikaları, "STK" adı altında cihatçıların fonlanması, Türk devletinin ilhakçı politikaları sonrasında bölgedeki demografik değişim ve savaş suçları, göçmenler ve özellikle de Suriyeli mültecilere yönelik pogromların arka planına dair önemli bir resim sunması açısından yayınlıyoruz.

Türkiye devleti Kuzeybatı Suriye'deki Azez ve Afrin gibi şehirleri işgal ederek bu bölgelerde yaşayan, özellikle Afrin'deki Kürtlerin öldürülmesine ve yerinden edilmesine neden oldu. Bu bölgeye, Esad rejimiyle çatışmaları kaybederek geri çekilen, sonradan Suriye Milli Ordusu (SMO) adını alacak Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) diye bilinen çatının altındaki bir çok milis grup yerleştirildi. Türkiye'nin işgalinden önce çatışmasız bölge olduğu için diğer çatışma bölgelerinden göç etmek zorunda kalan insanları da içeren bir Kürt şehri olan Afrin de kanın, el koymaların ve yerinden edilmelerin bir diğer adresi oldu. Kürt nüfus zorla yerinden edildi, birçok insan öldürüldü, evlerine ve topraklarına el koyuldu. "Zeytin

Dalı Harekatı” olarak adlandırılan 2018’deki Afrin işgali, barış simgesi olan zeytin dallarının, ağaçlarının Türkiye tarafından desteklenen milisler tarafından talan edilmesini, tarım alanlarına el koyulmasını ve tarımla uğraşan köylülerin öldürülmesini getirdi. Savaş görüntülerinden hatırlayacağımız üzere traktörü üstünde toprak süren bir köylünün vuruluşu, bu talanı gösteren insanlık suçlarından sadece biriydi.

Zeytin Dalı Harekatı, kaynak BBC Türkçe

Türkiye’nin Yeni Osmanlıcılık Hevesleri

Afrin’in Türkiye tarafından işgali sonrasında bölgede sular durulmadı. Milis gruplar kendi arasında çatışmaya devam etti, insan kaçıрма, fide isteme, özellikle genç kadınların ve kız çocuklarının kaçıırılması, taciz ve cinsel saldırıların hedefi haline gelmesi sıkça yaşanan olaylar haline geldi. El koyma ve saldırılar bir çoğu cihatçı grupların parçası olan milisler tarafından devam ettirilirken, daha geniş boyutta bir el koyma stratejisi Türkiye devletinin bu bölgeyi sömürgeleştirme politikasıyla gerçekleştirildi. Azez, Afrin, El Bab ve Cerablus gibi Türkiye devletinin kontrolündeki şehirler ekonomik ve siyasi olarak Türkiye’deki devlet kurumlarına ve

Türkiye ekonomisine bağımlı hale getirildi. Ekonomik olarak Türkiye'ye bağımlı hale getirilen bu şehirlerde para birimi olarak Türk lirası kullanılmaya başlandı. Siyasi olarak da bölgedeki yerel idareler, Türkiye'deki sınır komşusu illerdeki il idarelerinin yönetim ve kontrolüne bağlandı. Örneğin, Azez'daki yerel kurumlar Kilis valiliği ve il idari kurumlarına, Afrin'deki kurumlar da Hatay il idari kurumlarına bağlandı. Bölgedeki bir çok üniversite ve yeni açılan bölümler Gaziantep Üniversitesi'ne bağlandı. Bölgedeki yerel siyasi yapı ÖSO tarafından kurulan yerel meclisler üzerinden yürütülürken, genel siyasi yapı Gaziantep'teki Suriye Geçici Hükümeti tarafından temsil ediliyor. Ancak bu yerel yönetimler bağımsız olmaktan ziyade AFAD ile olan göbek bağıyla faaliyetlerini yürütüyor. Afrin'de AFAD Hatay İl Müdürlüğü kontrolü ve koordinasyonu sağlarken, Azez'de AFAD Kilis İl Müdürlüğü tarafından yürütülüyor.

Türkiye'nin bölgede yarattığı bu siyasi ve ekonomik olarak bağımlı ilişki, Türkiye yeni emperyalist bir devlet mi yoksa Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Rusya, Çin, Almanya gibi büyük emperyalist ülkelerin savaş ve sömürü politikalarının yanında alt-emperyalist bir ülke midir gibi teorik tartışmaları da beraberinde getiriyor. Türkiye devletinin Ortadoğu ve Kuzey Suriye özelinde alt-emperyalist çabaları, ÖSO militanlarının paramiliter güçler olarak araçsallaştırılması, bölgenin askeri yatırımların uygulama alanı olarak kullanılması ve istihbarat güçlerinin önemli sac ayaklarını oluşturduğu siyasal ve ekonomik bağımlılık ilişkisi üzerine kurulu bir yapı olarak görülebilir. Suriye savaşının 13. yılı yaşanırken Türkiye'de halen geçici görülen, "geçici koruma statüsü" altında olup mülteci olarak bile adlandırılmayan Suriyeli göçmenlerin ülkelerine geri dönüşü için bir tampon bölge oluşturma planı, mültecilerin Avrupa'ya göçünü engelleme yönünde Avrupa Birliği'ne verdiği taahhütler ile örtüştüğü için Erdoğan'ın bölgede Kürtlere karşı savaş politikasına paralel olan bu işgalci çabalarına AB'nin verdiği tepkiler ise sadece kaygılı açıklamalar ile sınırlı kalmakta.

Peki anti-emperyalist bir gelenekle Amerika emperyalizmine karşı mücadele eden Türkiye sol-sosyalist kesimlerinin, Türkiye devletinin bu yeni-Osmanlıcilik heveslerini nasıl görmekte? Türkiye'nin yarı-sömürge bir ülke olduğu görüşü Türkiye solunun içerisinde belirli kesimlerde halen hakim. Ancak, Osmanlı devletinin dağılmasından itibaren Türkiye devleti; Kürdistan, Hatay ve Kıbrıs'ta da görüldüğü üzere sömürgeci ve ilhakçı politikalarını devam ettirdi. Ortadoğu ve son dönemde Afrika'daki sömürü politikaları AKP yönetiminde siyasal İslam boyutunda yeni-Osmanlıcılık hayalleriyle devam ettiriliyor.

STK'ların ve Fon Sağlayıcıların Rolü

Peki Türkiye devletinin bölgede kurduğu bağımlılık ilişkisi içinde Suriye içindeki sivil toplum kuruluşları çalışmalarını nasıl yürütüyor, nasıl bir rol üstleniyor? Azez ve Afrin gibi Türkiye devletinin kontrolü altındaki şehirlerde uluslararası dernekler saha ofisleri kurarak alandaki Suriyeli çalışanlar üzerinden faaliyetlerini yürütüyor. Uluslararası derneklerin yüksek bütçeli projeleriyle sağlanan önemli miktarda fon akışı, bölgeye ekonomik can suyu oluyor. Türkiye'nin denetimi altındaki Kuzeybatı Suriye'deki şehirlerin proje alanı olarak belirlenmesi de elbette ki bu uluslararası derneklerin Türkiye'nin bölgedeki politikalarına ters düşmemek adına seçiliyor. Çalışmalar Türkiye hükümeti ve yerel yönetimlerin onayıyla karşılıklı protokoller yapılarak bu uluslararası derneklerin ve onlara fon sağlayan kurumların Türkiye devleti ile uyumlu ilişkileri tesis ediliyor. Bütün proje çalışmaları AFAD ve ÖSO'ya bağlı yerel meclislerle yapılan protokollerle ve koordineli bir şekilde yürütülüyor. Örneğin, sınır ötesi çalışma yürüten Welthungerhilfe (WHH) isimli Alman menşeli uluslararası sivil toplum kuruluşunun Kuzeybatı Suriye'de yürüttüğü faaliyetler Almanya Federal Dışişleri Bakanlığı tarafından fonlanıyor ve derneğin çalışmaları Almanya'nın Suriye politikası ve Türkiye devleti ile ilişkilerine uygun şekilde yürütülüyor. Türkiye hakimiyetindeki bölgede yerel

kurumlarla ve Türkiye'nin Suriye politikasına ters düş lmeyerek Almanya-Türkiye ilişkileri gözetiliyor.

Bir çok uluslararası STK gibi, WHH'in merkez ofisi de Gaziantep'te bulunuyor; Azez ve Afrin'deki saha ofisleri ve ekipleri Gaziantep'teki ofis çalışanları tarafından sınırötesi proje kapsamında online şekilde uzaktan koordine ediliyor. Normalde kapalı olan Cilvegözü sınır kapısı üzerinden Türkiye devletinden alınan özel izinle dönem dönem Suriye'ye gecen Gaziantep'teki ofis çalışanları, saha çalışmalarını bölgeye giderek g zlemlese de çalışmaların büyük bir kısmı Azez ve Afrin'deki Suriyeli saha çalışanları tarafından yürütülüyor. Suriye'deki yerel kurumların Türkiye'deki Hatay ve Kilis'teki yerel idarelere bağlanmasına benzer olarak, WHH'te olduğu gibi Suriye'de sınırötesi çalışma yürüten bir çok uluslararası STK'lar Azez ve Afrin'deki saha faaliyetlerini Türkiye'deki Gaziantep merkez ofislerine bağlı olarak yürütüyor.

WHH, Afrin ve Azez saha ofislerinde bir kaç proje çalışanı dışında, alanda asıl faaliyetleri yürüten çalışanların büyük bir kısmını "daily worker" (gündelik işçi) olarak adlandırılan geçici sözleşmeli günlük işçiler oluşturuyor. Gıda kuponu, hijyen kiti gibi dağıtım faaliyetlerinin yoğunlaştığı zamanlarda ayın 30 günü çalışmalarına rağmen, saha çalışanları geçici günlük işçi olarak çalıştırılarak sömürülüyor. İşsizliğin yoğun olduğu bölgede, Türkiye'ye bağımlı kılınan bölge ekonomisinin Türk lirasının değer kaybetmesi ve Türkiye'de yaşanan ekonomik krizle iyice zora girdiği koşullarda, günlük çalışanların sömürüye dayalı bu çalışma ilişkisini reddetmeleri daha da zorlaşıyor. Gaziantep merkez ofisi çalışanları euro bazında yüksek maaşlar alırken, Azez ve Afrin'de asıl faaliyetleri gerçekleştiren günlük  alışanlara Türkiye'nin bölgede tedavüle soktuğu Türk lirası üzerinden maaş veriliyor. Türkiye devleti etkisi altındaki bu şehirlerde iş kanunun yokluğu da fırsat bilinerek saha çalışanları düşük maaşlarla ve yoğun iş yükü ile s m r l rken, bir yandan da  arşı pazarda Türk lirasının kullanımı, Türk lirası olarak

ödenen maaşlarla teşvik ediliyor.

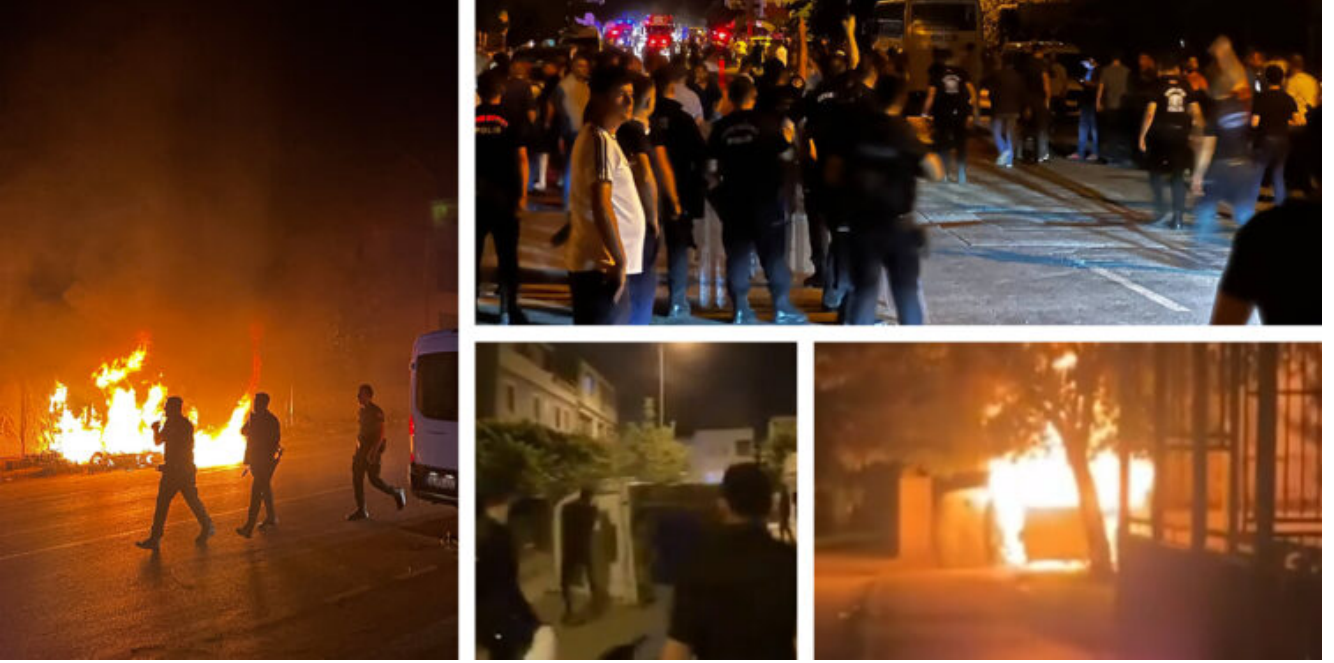
Gıda kuponu ve hijyen kiti dağıtımlarının yanı sıra, tarımsal üretimi arttırmak için WHH tarafından çiftçilere tarımsal malzemeler ve sulama için yakıt desteği sağlanıyor. Türkiye destekli ÖSO militanlarının Afrin'deki Kürt çiftçileri öldürerek ve yerinden ederek el koyduğu topraklara yerleştirilen kişilere Afrin yerel meclisi tarafından tapular veriliyor. ÖSO'nun yerel meclisi bölgedeki yerel otorite olarak tanındığı için el konulan toprakların yeni sahiplerine WHH tarafından bu tapular üzerinden tarımsal teşvik desteği sağlanmasında sakınca görülüyor. Afrin, Hatay yerel idarelerine bağlandığı için Hatay AFAD ve Tarım Müdürlüğü'nün onayıyla bu çalışmalar yapılıyor. Ancak tarımsal desteğin yanı sıra, savaşta zarar gören evlerin tadilatı için Afrin'de 2020'de WHH tarafından yürütülen çalışma, Alman basınına yansıyan haberler sonrasında kamuoyunda tepkilere neden oldu. "Alman Dışişleri Bakanlığı'nın fonlarıyla WHH yerinden edilen Kürtlerin evlerine tadilat yaparak demografik değişimi mi destekliyor?" şeklinde Almanya basınında yer alan haberlere gelen tepkiler üzerine Afrin'deki çalışma iptal edilerek Azez'e kaydırıldı. Afrin'de Kürtlerin yerinden edilmesiyle el değiştirilen topraklarda tarımsal destek verilirken, el koyulan evlerin tadilatları iptal edilmiş oldu.

WHH, İdlib'deki projelerini Afrin ve Azez'deki gibi kendi saha ofislerini kurarak Gaziantep üzerinden uzaktan proje yürütmek yerine İdlib'de çalışan Suriyeli derneklerle partnerlik yaparak fon sağlayıcı olarak yürütüyor. Türkiye'nin desteklediği bilinen ancak Almanya tarafından terör örgütü sayılarak resmi olarak tanınmayan, İdlib'in El-Nusra kökenli Heyet Tahrir el-Şam (HTŞ)'ın kurduğu Suriye Kurtuluş Hükümeti (Syrian Salvation Government) ve yerel meclisleri kontrolünde olması sebebiyle WHH ofis kurup faaliyet yürütemiyor. Partnerlik yapılan İdlib'deki Suriyeli STK'lara ise HTŞ ve onun politik temsili olan Suriye Kurtuluş Hükümeti'nden bağımsız olarak faaliyet yürütmeleri salık veriliyor, hiçbir

evrakta bu hükümetin onayı, mührü olmadan çalışma yapılması şart koşuluyor. Fakat ironiktir ki, İdlib'teki STK'lar ancak Suriye Kurtuluş Hükümeti'nin yerel meclisleri üzerinden ve onayıyla alanda çalışma yürütebiliyor. WHH'nin 2021 yılında İdlib'de yürüttüğü projedeki en büyük partneri olan, projenin yaklaşık %70'lik bütçesi ile fonlanan İhsan derneği ile yapılan proje, güvenlik gerekçesiyle bir anda apar topar iptal edildi ve projeye başka partnerler ile devam edildi. HTŞ'nin Suriye Kurtuluş Hükümeti ile bağlantı kurmadan İdlib'de çalışma yürütmek mümkün değilken, HTŞ ile bağlantı şüphesiyle İhsan derneği ile olan partnerliğin güvenlik saikiyle iptali bölgedeki yabancı STK'ların ve onları fonlayan ülkelerle kurumların tezat durumunu yansıtıyor. Bu durum, Suriye içindeki politik ilişkilerin ve dernek faaliyetlerinin milis grupların siyasi temsillerinden bağımsız düşünülemeyeceği ve alanda dernekler üstünden faaliyetleri fonlayan Almanya gibi devletlerin bu örgütlerle dolaylı bağlantısını ve çelişkilerini gösteriyor.

Yerli ve Milli Bozkurtlar, Suriyeli Mültecilere Kesilen Fatura

Türkiye'nin; ekonomik, siyasi ve askeri olarak beslediği ÖSO çatısı altındaki bir çoğu cihatçı milis grubunu Kuzey Suriye'de ve Ortadoğu'da birçok ülkede yeni-Ösmanlıcılık hayallerini gerçekleştirmek için kullandığı su götürmez bir gerçek. Ancak bu gerçekliğin aşikarlığı ve bunun Türkiye'deki solun büyük bir kesimi içinde de yaygınca bilinmesine rağmen, Türkiye'nin ve bölgedeki ABD ve Rusya gibi diğer emperyalist ülkelerin savaş politikalarının faturası, neden bu ülkelerin vekalet savaşıyla harap edilen ülkelerinden göç etmek zorunda kalan Suriyeli göçmenlere kesilmekte?

Kayseri'deki pogromdan görüntüler. Kaynak <https://medyanews.net/>

Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de faşizmin hızla yükseldiği ve normalleştirildiği, faşizmin ve faşist cinayetlerin simgesi olan bozkurt işaretinin "milli simge" olarak görüldüğü ve sahip çıkıldığı zamanlardan geçiyoruz. Faşizm yükselirken, derinleşen ekonomik krizin yarattığı gergin ortamda toplumun en ezilen gruplarından olan mülteciler daha çok hedef alınırken, Arap düşmanlığı 'ırkçı değilim ama' ile başlayan cümlelerle ırkçılık olarak görülmeyecek raddede bir rahatlıkla daha çok dile geliyor.

Son 10 yılda İstanbul, Ankara, Maraş, Urfa, Antep gibi şehirlerde yaşanan mültecilere linç girişimlerine geçtiğimiz ay bir yenisi daha eklendi. 30 Haziran'da Kayseri'de patlak veren ve Konya, Antalya, Adana, Gaziantep, Urfa, Hatay/Reyhanlı gibi birçok şehre yayılan pogromlarda, Suriyeli mülteciler (Türkiye devleti tarafından mülteci sayılmasa da) hedef alındı, evleri ve iş yerleri yakıldı. Antalya'da 17 yaşında gencecik bir insan öldürüldü. Suriyeli mültecilerin işe gitmeye, çöp atmaya ya da ekmek almaya bile dışarı çıkmaya korktuğu, sokağa çıktığı an darp edildiği bir utancı yaşıyoruz.

Kayseri’de yakılan Suriyeli mültecilerin ev ve iş yerleri. Kaynak www.avlaremoz.com

Türkiye’de mültecilere yönelik saldırılar, Türkiye devletinin Suriye’deki savaş politikaları ve işlediği insanlık suçlarının yansıması ve sebebidir. Faşizmin yükselişine karşı durmak ve mültecilere yönelik faşist saldırıları durdurmak için öncelikle sorunu doğru tanımlamak gerekiyor. Sorun Türkiye’ye göç etmek zorunda kalan Suriyeliler değil, Türkiye’nin Ortadoğu’daki yeni-Osmanlıcılık politikalarının tökezlemesi ve yükselen faşist öfkeyle mültecilerin hedef alınmasıdır. Esad yönetimiyle normalleşme söylemleri sonrası 1 Temmuz’da Afrin, Azez, Cerablus, İdlib, El-Rai, Marea gibi şehirlerde Türkiye devletine karşı ÖSO tarafından düzenlenen eylemler ve çatışmalar; Kayseri ve diğer şehirlerde vatan, millet, Sakarya nidalarıyla düzenlenen pogromlar önümüzdeki dönemlerde yaşanacak daha büyük faşist saldırıların bir ön kesiti. Sonraki zamanlarda Türkiye devleti ÖSO gruplarına verdiği askeri desteği ve siyasi himayesini çektiğinde, milislerin maaşlarını kestiğinde hem Suriye’de işgal ettiği bölgede hem de Türkiye’de yaşanacak çatışmalar ve olası pogromlar kaçınılmaz görünüyor. AKP’nin savaş politikalarının iyice içinden çıkılmaz sonuçlar yarattığı, faşizmin mültecilere saldırıları harladığı bu zamanlarda özellikle Türkiye sol-sosyalist kesimlerin Erdoğan’ın ve Türkiye devletinin dünya

kapitalizmi içerisindeki ve bölgedeki gerici konumu sorgulaması daha da elzem hale geliyor.

Mültecilere karşı faşist grupların ırkçı söylemleri, Türkiye devletinin mültecileri pazarlık konusu haline getiren ve ÖSO'lu milisleri savaş politikalarının bir parçası olarak gören zihniyeti elbette ki şaşırtıcı değildir. Devlet devletliğini, faşist gruplar faşistliğini yapmaktadır. Ancak asıl kaygı verici olan solda konumlanan ve yıllardır faşizme karşı mücadele eden örgütlerin mülteci konusuna mesafeli duruşu ya da mülteci karşıtı söylemleri tekrar ederek yeniden üretecek raddeye varan tutumlardır. Örneğin, yıllardır özellikle Kürt ulusunun hak mücadelesini veren, zorla kaybetme, işkence gibi devletin karanlık uygulamalarına ve güvenlikçi politikalarına karşı duran İHD gibi bir örgütün üyelerinin, 2018 yılında Adana İHD'de mültecilerle ilgili bir söyleşide mültecilerin "çok çocuk yaptığı, ülkelerinde savaşmayıp kaçıp geldikleri" gibi ana akımda sürekli tekrar edilen söylemleri dile getirilmesi kaygı verici olmuştur. Elbette ki İHD kurum olarak mülteci karşıtlığına karşı bir duruş sergileyen, Türkiye'de hak mücadelesinin simge kurumlarından. Bu sebeptendir ki, hak mücadelesi geleneği güçlü kurumlardaki üyelerin mültecilere bakış açısı ve mültecileri içeren stratejileri ne kadar üretebildikleri üzerine düşünülmesi gereken konulardır. Daha çok çocuk sahibi olmak istemediği ancak eşi tarafından baskıya uğradığını dile getiren Adana'daki Suriyeli bir kadının söyledikleri, bize mülteci kadınları daha çok içeren feminist mücadelelere ve öncelikle mültecilerin derdini kendilerinden dinleyebileceğimiz bir aradalığa ne kadar çok ihtiyacımız olduğunu gösteriyor. Urfa'da 2016 yılında henüz o zaman kapatılmamış AFAD kamplarında kalan Suriyeli mülteci kadınların 5 Türk lirası karşılığında seks işçiliği yapmak durumunda kaldığı, Urfa AFAD ve Halk Eğitim müdürleri ve çalışanlarının hemen hepsinin ikinci veya üçüncü eş olarak Suriyeli genç kadınlarla ve kız çocuklarıyla imam nikahı yaptıkları ve birçok kadının ve kız çocuğunun, queer

bireylerin taciz ve istismara uğradığı düşünüldüğünde bu koşulları yaratan şovenist ve patriyarkal kapitalist sisteme karşı birlikte hak mücadelesini yükseltmenin ne kadar elzem olduğunu görüyoruz. Diğer yandan, Kürt sorununun da önemli bir parçası olan mevsimlik tarımda özellikle Adana'da mevsimlik tarım işçiliğinin artık %80'e yakını oluşturan Suriyeli işçilerle birlikte bu üretim ilişkilerine karşı nasıl mücadele edilebilir üzerine düşünmeye ihtiyaç var.

Solda konumlanan grupların mülteci konusundaki ihtiyatlı duruşu sadece Türkiye'de değil Almanya'da da görülmektedir. Almanya'ya işçi olarak ya da siyasi sebeplerden iltica ederek gelen önceki kuşakların 2015'ten sonra gelen Suriyeli göç dalgasına bakış açısı maalesef Almanya'daki ana akım görüşlerden çok da bağımsız değildir. Örneğin, Almanya'da bir Cemevi'nde geçtiğimiz sene düzenlenen ırkçılıkla ilgili bir söyleşide "Almanların aslında çalışan göçmenlere ırkçılık yapmadığı, Arapların çalışmak istemediği ve sadece devlet yardımlarıyla geçinmek istediği" gibi söylemlerin, Türkiye'de yüzyıllardır ayrımcılığa uğrayan ve katledilen, işçi veya ilticacı olarak geldiği Almanya'da da ayrımcılıkla yüzleşen Alevi komünitesinde dile getirilmesi kaygı vericidir. "Biz iyi göçmeniz onlar kötü göçmen" anlayışı, 72 milletten herkesi kucaklama anlayışına sığmamaktadır. "Türkiye'yi Araplar sardı, ülkemizi işgal ettiler" gibi söylemler Alman ana akımda da Almanya'daki göçmenler için sıkça dile getirilmektedir. Halbuki AfD'nin ikinci parti olarak yükselişe geçtiği bu dönemde, Almanya'nın emperyalist savaş politikaları ile birçok kamu harcamasında kesintiye giderek savaş yatırımlarını arttırması, Alman silah endüstrisinin tüm dünyadaki savaşlardaki etkisi ve ekonomisinin küresel düzeydeki eşitsiz ilişkilerle Avrupa'nın motor gücü olması, Almanya'ya gelen mültecilerin ucuz ve sömürüye dayalı işlerde çalışarak Alman ekonomisine ve yaşlanan toplumun emeklilik primlerine katkısına dair konuları tartışmaya ihtiyaç var.

Devletler askeri yatırımlarını arttırıp üçüncü dünya savaşına

hazırlanırken, faşist ve gerici gruplar normalleştirilip pogromlarla mültecilere saldırılarını arttırırken, bu tehlikeli gidişatta özellikle solda konumlanan örgütlerin üzerine düşen savaş politikalarına karşı olmaktadır. Türkiye'nin faşist politikalarını engellemek için mültecilerle Türkiye solunun hem Türkiye'de hem diasporada ne kadar dayanışma gösterebildiğini sorgulamak ve mültecilerle örgütlenme stratejilerini düşünmek, buz gibi faşizmin can yakan sonuçlarına karşı hepimizin sorumluluğu ve boynunun borcudur.

Dicle Diyar